

Complexnummer: 508135

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Westgaag

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

506271, 508136, 508137

Woonplaats

Maasland

Gemeente

Midden-Delfland

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Westgaag 74, 3155 DH te Maasland

Complexomschrijving

Inleiding

BOORDERIJCOMPLEX gelegen aan de Westgaag in de Oude Campspolder en bestaande uit een teruggelegen boerderij met ter rechterzijde een aan de Westgaag gelegen karnhuis en achter op het erf, terzijde gelegen schuur.

Op het erf bevinden zich aan de zijde van de Westgaag twee iepen; het erf wordt langs de Westgaag afgesloten door een haag; aan de zijde van de opkamer staan populieren.

NB De moderne hooiberg met vier betonnen roeden valt buiten de bescherming.

Omschrijving

De boerderij, op T-vormige plattegrond, met dwarsgeplaatst voorhuis bestaat uit een naar het zuidwesten toe uitgebouwde opkamer, een middenkamer en een woonkamer met uitgebouwd keukengedeelte op het noordoosten alwaar aan de buitenzijde naar het westen toe een oven is aangebouwd. Middenkamer en opkamer worden verbonden door een klein overgangslid. De boerderij kan gerekend worden tot het krukhuisstype. Het voorhuis dateert in kern uit de tweede helft van de 16e-eeuw (inwendige van de opkamer), het exterieur dateert hoofzakelijk uit de 18e-eeuw. Het achtergelegen langgerekte bedrijfs gedeelte is van het voergangstype en is in de 19e- en 20ste-eeuw gewijzigd. Het 19e-eeuwse karnhuis heeft 17e-eeuwse onderdelen. De schuur is in de 18e-eeuw te dateren.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het complex omvat de volgende onderdelen:

1. BOERDERIJ; zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506271;
2. KARNHUIS; zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 508136;
3. SCHUUR; zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 508137.

Waardering

De architectuur- en cultuurhistorische waarden van deze boerderij met bijgebouwen zijn gelegen in de voor Midden-Delfland karakteristieke hoofdvorm (boerderij met voorhuis, uitgebouwde onderkelderde opkamer en langgerekt bedrijfsgedeelte), oorspronkelijke bouwmaterialen en bewaard gebleven bouwhistorische details in exterieur en interieur; de in het interieur bewaard gebleven onderdelen; de betekenis van de in oorsprong 16e-eeuwse boerderij als onderdeel van de historische boerderijstrook gelegen aan de rivier de Gaag; de ensemblewaarden van boerderij met karnhuis en schuur; de landschappelijke situering aan de Westgaag.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506271

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 november 1997
Kadaster deel/nr	82917/150

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Maasland	Midden-Delfland	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Maasland	I			118

Omschrijving**

Inleiding

Op het zuidoosten georiënteerde BOERDERIJ van het krukhuisstijpe, gelegen op een smalle geulrug, aan de Westgaag. Het aan het voorhuis grenzende langgerekte bedrijfsgedeelte met dorsvloer, paarden- en koestal behoort tot het voergangtype.

N.B. In de betegelde wand in de achterkamer van het voorhuis ontbreken een drietal 18e-eeuwse polychrome Makkumer tegeltableaux.

Omschrijving

Boerderij op T-vormige plattegrond, bestaande uit een dwarsgeplaatst voorhuis van een bouwlaag onder een rietgedekt schilddak met wolfseinde aan de zuidwestzijde, aan de achterzijde haaks hierop geplaatst het woongedeelte onder een rietgedekt zadeldak en in het verlengde het bedrijfsgedeelte, met verlaagde nok en zijgevels, gedekt door een zadeldak met rode rechtsdekkende Hollandse pannen.

Het in baksteen opgetrokken voorhuis bestaat uit een onderkelderde opkamer, door een overgangslid verbonden met het middenvertrek en een woonvertrek met keukengedeelte. Het voorhuis is in schoon metselwerk uitgevoerd en is rondom tot ongeveer halverwege de muren witgepleisterd, met uitzondering van de voorgevel die ter plaatse van de middenkamer en woonkeukenvertrek voorzien is van een zwarte plint.

Onderkelderde opkamer met verdiepte vierkante kelderkozijnen met korfbogen, voorzien van opgeklampte luiken en enkele kozijnen met diefijzers. In de voorgevel van de opkamer 18e-eeuwse negenruits schuifvensters waarboven in het metselwerk segmentbogen zichtbaar zijn. Ter plaatse van het middenvertrek zijn twee zesruits schuifvensters, in deze eeuw in stijl aangebracht. In het rechter woonvertrek bevindt zich de voordeur bestaande uit een boven- en onderdeur met achtruits bovenlicht met rechts hiervan een zesruits schuifvenster. Onder het dak bij de middenkamer en woonkeuken twee kozijnen met elk een klein zesruits draairaam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de verder blinde rechterzijgevel van het voorhuis bevindt zich rechtsonder een klein kozijn met een vierruits draairaam, in het midden van de gevel de schoorsteen. Ter rechterzijde hiervan bevinden zich tegen de achterzijde van het voorhuis muurdelen van een uitgebouwde vlakgedekte bakstenen oven op vierkante plattegrond voorzien van een stucraag.

In de linker zijgevel een hooggeplaatst zesruits schuifraam en staafankers, hieronder zijn bouwsporen van een groot venster in het midden zichtbaar. De achtergevel van de opkamer met metselwerk in ijsselsteen is gesloten afgezien van de twee kleine verdiepte kelderkozijnen met luiken.

Het achtergelegen woongedeelte is in ijsselsteen uitgevoerd en heeft ten opzichte van het voorhuis een lagere nokaanzet. Linkergeveldeel op het zuidwesten met twee zesruits schuifvensters, op de zolderverdieping twee kozijnen met zesruits draairamen, gecementeerde plint. In de gepleisterde rechtergevel op het noordoosten twee gekoppelde kleine vensters met zesruits draairamen.

De vensters worden verder aan de bovenzijde door een rollaag afgesloten, onder de vensters een natuurstenen onderdorpel. In een lichte gele kleur geschilderde kozijnen met blauwe raamomlijsting en licht geschilderde roeden. Luiken en voordeur zijn eveneens blauw geschilderd. De gevels zijn voorzien van staafankers.

Het circa 28 meter lange bedrijfsgedeelte is voor het grootste gedeelte in ijsselsteen opgetrokken en bestaat uit een dwarsdeel met dorsvloer en paardenstal en een driebeukige koestal volgens het voergangtype. De rechtergevel van het middengedeelte is deels in waalsteen herbouwd. In de gevel bevindt zich een gevelsteen van de eerste steenlegging in 1834 door G.J. van Woerden. In de zijgevels verder kleine vensters en enkele toegangsdeuren met vijfruits bovenlicht naar de stal. In de linkerzijgevel bevindt zich bij de paardenstal een gietijzeren stalraam met onderverdeling. De kap is in de 20-ste eeuw vernieuwd. Bij het laatste travee ontbreekt de kappartij. In oorsprong was het zadeldak hier afgewolfd en de gevel voorzien van vlechtingen, thans is het bouwdeel vlak met golfplaat gedekt. In het onderste gedeelte van de achtergevel bevinden zich links en rechts - bij de kruipaden - enkele deuren bestaande uit een boven- en onderdeur. In het midden van de gevel een luik en achtruits venster. Links hiervan een gietijzeren stalraam.

De inwendige structuur van het voorhuis is gaaf bewaard gebleven.

In een turquoise kleur geschilderde opkamer met zoldering bestaande uit twee moerbalken haaks op de voorgevel voorzien van korbelen en renaissancesleutelstukken die in het derde kwart van de 16e-eeuw gedateerd kunnen worden en kinderbinten. Ramen met binnenluiken.

Kelderoverwelling met moer- en kinderbinten, op de vloer rode plavuizen, langs de trap en plint geglazuurde rode en groene tegels. Kelderluiken met tralies.

De middenkamer heeft parallel aan de gevel twee moerbalken met laat-gothische 16e-eeuwse peerkraalsleutelstukken. In de noordwesthoek een bedstedekamer uit het begin van de 20ste-eeuw. Grijs geschilderde lambrizing en zoldering.

Middenkamer en opkamer worden verbonden door een overgangslid waarin langs de buitenmuur een gemetselde keldertrap, waarboven zich een - vanuit de opkamer te bereiken - kast bevindt. Rechts hiervan een rechte steektrap van vier treden die van de middenkamer naar het verhoogde overgangslid en de opkamer leidt, en in de hoek tegen de westwand een laat 17e-eeuwse of vroeg 18e-eeuwse bedstede met segmentvormige toog.

Het woon- en keukenvertrek is regelmatig bestraat met klinkers en gedekt met steenrood geschilderde moer- en kinderbinten. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

twee moerbalken staan loodrecht op de voorgevel. In de hoek bij de voordeur in het woonvertrek bevindt zich een houten pomp en aan de andere zijde van de deur een houten tochtscheiding. Tegen de buitenmuur een grote uitgebouwde schouw, okergeel geschilderd met een steenrode geprofileerde lijst met ter rechterzijde een ingemetselde waterkookpot met sierrand en los houten deksel. Rechts hiervan een kops stuk hout als contragewicht voor het kaaspersen. IJzeren luik naar de buitenoven. De wanden zijn onder de grijze lambrizeringslijst in eenzelfde kleur geschilderd. Vensters met binnenluiken.

Het achtergelegen grote woonvertrek met enkelvoudige balklaag dateert uit de 18e-eeuw. Bruine betimmering en roodbruine lambrizing. Met witte Makkumertegels beklede achterwand met moderne schouw. Tegen de noordoostelijke wand een bedstede, inwendig grijs geschilderd, kast en deur naar de zoldertrap, inwendig steenrood; paneeldeuren voorzien van houtschildering. Naast dit vertrek een klein slaapvertrek met twee bedsteden met bedstededeuren in lichtbruine kleur geschilderd en rode plavuizen vloer. Vanuit dit vertrek vormt een 17e-eeuwse eikenhouten robbeldeur met oorspronkelijke deurklink de doorgang naar het stalgedeelte.

Op de zolderverdieping boven de opkamer drie eikenhouten spanten uit de 16e-eeuw bestaande uit jukken met gekromde spantpoten, die flieringen dragen. Onbeschoten kap. Boven het voorhuis een eikenhouten spantjuk met haanhout en sleutelstuk met peerkraalmotief uit één stuk daterend uit de tweede helft van de 16e-eeuw. Op de scheiding met het bedrijfsgedeelte bevindt zich op de kapverdieping tegen de brandmuur een schoorsteen met rookkast.

De stal heeft drie beuken van gelijke grootte en een grenen dekbalkgebint. De kap boven het bedrijfsgedeelte is vernieuwd in de 19e-eeuw.

Waardering

Boerderij van het krukhuistype met interieuronderdelen en bijbehorende bouwhistorische details in in- en exterieur uit verschillende bouwperiodes van algemeen belang vanwege zijn cultuurhistorische, architectuurhistorische, bouwhistorische en landschappelijke waarde. De beeldbepalende boerderij maakt deel uit van de nog resterende historische grotendeels uit de 16e-, 17e- en 18e-eeuw stammende lintbebouwing van boerderijplaatsen aan de Gaag.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508136

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 november 1997
Kadaster deel/nr	17212/28

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Maasland	Midden-Delfland	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Maasland	BY Westgaag 74

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Maasland	I			118

*Omschrijving***

Inleiding

Aan de Westgaag gelegen 19e-eeuws KARNHUIS met onderdelen uit de 17e-eeuw behorende tot het boerderijcomplex.

Omschrijving

In baksteen opgetrokken karnhuis op rechthoekige plattegrond onder een met rode oud-Hollandse pannen gedekt, aan de achterzijde afgewolfd, zadeldak. Topgevel met in oorsprong windveren en een witgepleisterde plint. In het midden de ingangsideur met ter linker- en rechterzijde in het muurwerk 17e-eeuwse anderhalfsteens rode toogjes. In de gevel aan de Westgaag twee 19e- eeuwse halfronde gietijzeren ramen en in de gevel 17e-eeuwse sierankers. De noordelijke zijgevel heeft links een entree deur, waarnaast een venster en in het midden een entree deur met bovenlicht. Tegen de achtergevel een aanbouw van gepotdekselde houten planken eveneens onder een met rode oud-Hollandse pannen gedekt dak.

In het inwendige een eiken balkenzoldering; verder restanten van de bakstenen vloer en karnmolen die zich tegen de noordelijke zijgevel bevond.

Waardering

Karnhuis van belang vanwege ouderdom, materiaalgebruik en vormgeving; tevens van belang als karakteristiek onderdeel van het boerderijcomplex en vanwege de historisch functioneel-ruimtelijke relatie met de boerderij.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Karnhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508137

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 november 1997
Kadaster deel/nr	17212/28

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Maasland	Midden-Delfland	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Maasland	BY Westgaag 74

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Maasland	I			118

*Omschrijving***

Inleiding

Achter op het erf, enigszins terzijde gelegen SCHUUR bestemd voor kleinvee in kern daterend uit de 18e-eeuw en onderdeel van het boerderijcomplex.

Omschrijving

Schuur op nagenoeg rechthoekige plattegrond onder een met oud-Hollandse pannen gedekt afgewolfd dak met aangekapte delen. Gevels met ankers; dubbele entree deur in westgevel. Aanbouw onder een met oud-Hollandse pannen belegd afdak met kleine houten deur.

Waardering

Schuur van belang vanwege ouderdom, materiaalgebruik en vormgeving; tevens van belang als karakteristiek onderdeel van het boerderijcomplex en vanwege de historisch functioneel-ruimtelijke relatie met de boerderij.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Schuur(M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument